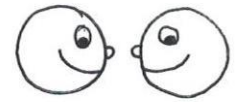

Učíme se podnikavosti

Pracovní list pro učitele (1. stupeň):
Jednání s lidmi č. 1

Neodsuzujme druhé, raději se je snažme chápat a povzbuzovat

*„Na světě snad neexistuje člověk, který by nepracoval lépe a více se nesnažil,
pokud je oceněn a dostane se mu povzbuzení.“*

Dale Carnegie

Anotace

Žáci se prostřednictvím příběhu a praktického cvičení naučí ocenit význam pozitivní zpětné vazby, důležitost pochopení druhého a důvodů proč jedná právě tak, jak jedná. Účinky povzbuzení a ocenění budou kontrastně spojeny s kritikou pro větší názornost.

Základní principy

- Ocenění a povzbuzení člověka je v práci i osobním životě nejúčinnější motivací. Snaha pochopit druhého, proč jedná právě tak, jak jedná, přináší porozumění, snášenlivost a otevírá dveře k řešení problémových situací.(1)
- Omezením kritických výroků, soustředěním se na pozitivní stránky a povzbuzením druhých lidí lze dosáhnout lepších vzájemných vztahů i výsledků v práci. (1)

Zdroje: Carnegie, Dale. 1992. Jak získat přátele a působit na lidi. část I. Základní pravidla jednání s lidmi. Kapitola 1.

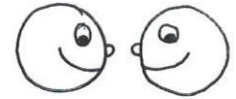
(1) Tough, Paul. 2016. Helping Children Succeed: What Works and Why [online]. Dostupné z: paultough.com/helping (cit. 17.8.2018)

Rozvíjené oblasti podnikavosti

Znalosti:	Jak úspěšně komunikovat s lidmi
Dovednosti:	Vcítit se do druhého člověka Řešení problémů s win-win výsledkem
Postoje:	Respekt a otevřenost k odlišnosti Aktivní přístup k řešení problémů

Učíme se podnikavosti

Pracovní list pro učitele (1. stupeň):
Jednání s lidmi č. 1

Neodsuzujeme druhé, raději se je snažme chápat a povzbuzovat

Příběh: O vděčném býkovi

Cílem aktivity je poukázat na sílu pochvaly a negativní stránky kritiky. Učitel společně s žáky přečte příběh O vděčném býkovi

(převyprávěno dle knihy: Dharmachari Nagaraja. 2010. Budhovy pohádky na dobrou noc. Praha: Synergie)

Chudý farmář Bruno měl statného býka. Jmenoval se Krasoň. Bruno se o něj dobře staral a byl na něj vždy hodný. Krasoň se proto rozhodl, že se mu odvděčí. Řekl: „Přihlásím se do soutěže v přetahování s býkem tvého souseda Čendy. Vsaď na mne hodně peněz. Vyhraju, a ty zbohatneš.“ Bruno souhlasil.

Bruno a Čenda se dohodli, že majitel poraženého býka zaplatí majiteli vítězného býka 100 zlatých. Pro Bruna to bylo celé jmění, svému býkovi ale důvěřoval. Soutěž začala.

Boj byl vyrovnaný. Krasoňovi se nedařilo druhého býka přetáhnout. Bruno dostal strach, že Krasoň prohraje. Přetáhl ho proto klackem po zádech a zařval: „Táhni víc, lenochu!“ Býk začal přemýšlet: „Proč mě bije?“

SCHOLA EMPIRICA

Učíme se podnikavosti

Pracovní list pro žáky (1. stupeň):
Jednání s lidmi č. 1

Neodsuzujeme druhé, raději se je snažme chápat a povzbuzovat.

Příběh:
O vděčném býkovi

Chudý farmář Bruno měl statného býka. Jmenoval se Krasoň. Bruno se o něj dobře staral a byl na něj vždy hodný. Krasoň se proto rozhodl, že se mu odvděčí. Řekl: „Přihlásím se do soutěže v přetahování s býkem tvého souseda Čendy. Vsaď na mne hodně peněz. Vyhraju, a ty zbohatneš.“ Bruno souhlasil.

Bruno a Čenda se dohodli, že majitel poraženého býka zaplatí majiteli vítězného býka 100 zlatých. Pro Bruna to bylo celé jmění, svému býkovi ale důvěřoval. Soutěž začala:

1

U
k
á
z
k
a

l
i
s
t
u

p
r
o

ž
á
k
y

Učíme se podnikavosti

Pracovní list pro učitele (1. stupeň):
Jednání s lidmi č. 1

Jak přemýšlel, uklouzl, a prohrál. Bruno musel Čendovi zaplatit 100 zlatých. Rozčilený křičel na Krasoň: „Tys to vzdal! Chceš mě zničit?“

Krasoň se rozplakal: „Zbil jsi mě klackem a řekl jsi, že jsem lenoch. Proč? Chtěl jsem ti pomoci.“

Bruno se zastyděl: „Promiň, zamatkoval jsem. Báł jsem se, že prohraješ.“

Krasoň odpověděl: „Odpouštím ti. Ještě můžeme vyhrát. Zajdi za Čendou a řekni, že chceš soutěž opakovat. Vsaď 200 zlatých. Nejprve mi ale slib, že už mě nezbiješ, a že mě budeš povzbuzovat.“ Bruno souhlasil. Udělal vše, co mu Krasoň poradil.

Soutěž začala. Bruno Krasoň poplácával po zádech a povzbuzoval jej: „Do toho!“

Krasoň se o to více snažil. Sebral všechny síly, a zvítězil. Večer Bruno uspořádal oslavu. Býkovi slíbil: „Už nikdy se k tobě nebudu chovat ošklivě!“

Úkol č.1: Zamyšlení nad příběhem

Učitel se může s žáky zamýšlet nad příběhem skrze následující otázky:

- O čem je podle vás pohádka O vděčném býkovi?

SCHOLA EMPIRICA

Boj byl vyrovnaný. Krasoňovi se nedařilo druhého býka přetáhnout. Bruno dostal strach, že Krasoň prohraje. Přetáhl ho proto klackem po zádech a zařval: "Táhni víc, lenochu!" Býk začal přemýšlet:

Proč mě bije?

Jak přemýšlel, uklouzl, a prohrál. Bruno musel Čendovi zaplatit 100 zlatých. Rozčilený křičel na Krasoň:

Tys to vzdal! Chceš mě zničit?

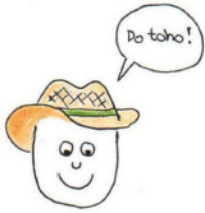
SCHOLA EMPIRICA

Krasoň se rozplakal: „Zbil jsi mě klackem a řekl jsi, že jsem lenoch. Proč? Chtěl jsem ti pomoci.“

Bruno se zastyděl: „Promiň, zamatkoval jsem. Báł jsem se, že prohraješ.“

Krasoň odpověděl: „Odpouštím ti. Ještě můžeme vyhrát. Zajdi za Čendou a řekni, že chceš soutěž opakovat. Vsaď 200 zlatých. Nejprve mi ale slib, že už mě nezbiješ, a že mě budeš povzbuzovat.“ Bruno souhlasil. Udělal vše, co mu Krasoň poradil.

Soutěž začala. Bruno Krasoň poplácával po zádech a povzbuzoval jej:

Do toho!

Krasoň se o to více snažil. Sebral všechny síly, a zvítězil. Večer Bruno uspořádal oslavu. Býkovi slíbil: „Už nikdy se k tobě nebudu chovat ošklivě!“

Ukázkový list pro žáky

Ukázkový list pro žáky

Učíme se podnikavosti

Pracovní list pro učitele (1. stupeň):
Jednání s lidmi č. 1

- b. Proč Krasoň první kolo soutěže prohrál? Jak se během něj cítil?
- c. Jak a proč se změnilo Brunovo chování ve druhém kole soutěže?

Úkol č. 2: Divadelní scénka

Nacvičte s žáky divadelní scénku na motivy příběhu O vděčném býkovi.

Úkol č. 3: Hra s dobrovolníky

Cílem aktivity je prostřednictvím hry žákům umožnit názorně sledovat vliv podpory a pozitivní zpětné vazby při konkrétní činnosti.

1. Vyberte 2 dobrovolníky ve třídě, kteří půjdou za dveře a počkají, než je zavoláte zpět.
2. Vysvětlete žákům, že mají vymyslet jeden úkol pro dobrovolníky, který mají vykonat ve třídě (např. otevřít okno, otočit flip chart, vzít do ruky konkrétní věc a podobně)
3. Vysvětlete pravidla: Jakmile vejde první dobrovolník do třídy, bude mu řečeno, že má splnit blíže neurčený úkol. Další instrukce nedostane. Ostatní se však mohou pomoci gest a citoslovcí vyjadřovat negativně ve chvíli, kdy se dobrovolník vzdaluje od svého cíle. Jakmile se přibližuje ke splnění úkolu, všichni nehnutě mlčí.

SCHOLA EMPIRICA

Úkol č. 1

Odpovězte na otázky:

O čem je podle vás pohádka O vděčném býkovi?

Proč Krasoň první kolo soutěže prohrál? Jak se během něj cítil?

Jak a proč se změnilo Brunovo chování ve druhém kole soutěže?

Úkol č. 2

Zahrajte si scénku na motivy pohádky o býkovi.

SCHOLA EMPIRICA

Úkol č. 3:

Hra s dobrovolníky

Poslouchejte paní učitelku, jaká jsou pravidla.

Po skončení hry zodpovězte otázky:

Jak se podle vás cítil první dobrovolník?

Jak se podle vás cítil druhý dobrovolník?

Dobrovolníci, jak jste se opravdu cítili?

U
k
á
z
k
a

l
i
s
t
u

p
r
o

ž
á
k
y

U
k
á
z
k
a

l
i
s
t
u

p
r
o

ž
á
k
y

Učíme se podnikavosti

Pracovní list pro učitele (1. stupeň):
Jednání s lidmi č. 1

4. Po vysvětlení pravidel žákům pozvěte 1. dobrovolníka do třídy a nechte jej splnit očekávaný úkol. Pokud úkol nebude splněn maximálně do 5 minut, ukončete jeho snažení.

5. Vysvětlíte pravidla pro 2. dobrovolníka: Průběh je totožný, jako tomu bylo u prvního dobrovolníka s tím rozdílem, že všichni hlasitě a souhlasně povzbuzují ve chvíli, kdy se dotyčný přibližuje ke splnění úkolu (podobně jako při hře „Přihořívá“). Úkol zůstává stejný.

Očekávaný průběh aktivity: 2. dobrovolník by měl být schopen splnit požadovaný úkol podstatně rychleji než 1. dobrovolník, který pravděpodobně vůbec nebude schopen úkol splnit.

6. Rozdělte žáky do menších pracovních skupin dle svého uvážení a nechte je zamyslet se nad odpovědí na první dvě otázky. Po stanoveném čase každá skupina sdílí svůj pohled s ostatními spolužáky. Poté svůj pohled sdílí dobrovolníci. Vedte s žáky diskusi o tom, jaký důsledek měla kritika a jaký pochvala.

- a. Jaký měl podle vás pocit první dobrovolník?
- b. Jaký měl podle vás pocit druhý dobrovolník?
- c. Dobrovolníci, jaký jste měli opravdu pocit?

Doplňkové materiály

Pro doplnění a rozšíření lze využít pracovní list vytvořený pro průřezové téma Etická výchova: To dokážeš!
(<http://www.etickavychova.cz/ucebnice/R05L33M.pdf>)